

Aşağıdaki sorularımı Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Mehmet Mehdi Eker'in yazılı olarak cevaplandırması için gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Abdurrezzak ERTEN
İzmir Milletvekili

Kuru incir, fındık, kuru kayısı, Antep fıstığı gibi ürünler global ölçekte ülkemizin hem üretim hem ihracat alanlarında söz sahibi olduğu ürünlerdir. Ülkeye en fazla döviz girdisi sağlayan bu tarımsal ihraç kalemleri, yapılan ölçümlerde aflatoksin, kükürt bulaşıklığı, fiyat, kalite vb. başlıklarda zaman zaman sorunlu teslimatlara konu olmakta ve ihraç edildikleri ülke standartlarına uygunluk arz etmemekte olduklarından ülkeye geri gönderilmektedirler. Bu durumda, ilgili mevzuat gereği ayniyat tespiti yapılarak yurda tekrar girişine izin verilen bu ürünler, Türk Gıda Kodeksi'ne uygun hale getirilme koşulu ile yurtiçi piyasada yerini almakta, aksi halde geri dönen bu partiler imha edilmektedir. Ne var ki, bazı çevreler bu uygulamadan hareketle, yerli üreticinin ürünlerinin yabancı üreticilerce (üçüncü ülke üreticilerince) ülkeye ithal edilen ürünleri ile aynı kefeye konduğu ve haksız bir muameleye tabi tutulduğu yönünde eleştiride bulunmaktadır. Bu eleştirinin temel kaynağını, ihraçları öncesinde söz konusu ürünlere Tarım ve Köyişleri Bakanlığı İl Müdürlükleri tarafından verilen, bu ürünlerin yukarıda bahsi geçen ölçümler özelinde standartlara uygunluğunun ifadesi olan Gıda Güvenliği/Sağlık Sertifikası olarak ihraç ürünü niteliğine kavuşmaları oluşturmaktadır.

Eleştiri konusu yapılan bir diğer husus da, AB gümrüklerinde yapılan kontrollerde teste tabi tutulan örneklerin normal dağılım ürünü olmayan rastsal seçim usulü ile oluşturulduğu iddiasıdır.

Bu bilgiler ışığında;

- 1) TSE belgesine sahip ürünler ile ihracından önce Sağlık Sertifikası düzenlenmiş ürünlerin geri dönüş sonrası tabi tutuldukları kontrolden muaf tutulması ve ayniyat tespitini takiben ülkeye girişine izin verilmesi düşünülmekte midir? Düşünülmemekte ise, altı çizilen türden bir muafiyetin söz konusu olmadığı mevcut uygulamanın gerekçesi nedir? Mevcut uygulamanın sektörde faaliyet gösteren yerli üreticiyi zora soktuğu düşünülmemekte midir?

- 2) Bakanlığınız bu sorunda yerli üreticinin mi yabancı alıcının mı görece mağdur pozisyonunda olduğunu düşünmektedir? Anılan kesimlerden hangisinin korunması gerektiği düşünülmektedir?
- 3) Üretici eğitim programları ve iyi tarım uygulamaları standartlara uygun üretim yapılması amacına ulaşma yolunda yeterli olmamakta mıdır? Benzer biçimde, el ile ayıklama işlemlerinin yetersizliği söz konusu mudur? Teste tabi ürünlerin aldıkları resmi uygunluk belgelerine rağmen AB gümrüklerinden dönmesi Bakanlığınızca nasıl açıklanmaktadır? Bu bağlamda, ürün kontrol sisteminde bir aksaklıktan söz etmek mümkün müdür? Şayet mümkünse, bir iyileştirme programı gündeminizde midir?
- 4) Geri dönen parti ve imha edilen ürün sayısına ilişkin bilgi Bakanlığınız bünyesinde mevcut mudur? Bakanlık, bunun üreticiye ne kadar maliyet yüklediğine ilişkin bir bilgiye sahip midir? Bunun telafisine ilişkin bir plan gündeminizde midir?
- 5) İmha etmenin ve de analiz bedelleri gibi ek masrafların yüklediği maliyetin firmaların ortadan kalkması tehlikesini doğurduğu bilgisinde doğruluk payı var mıdır? Varsa, bunun tarımsal ürün ihracatında dünyada söz sahibi olan bir ülke için, rekabetçi bir pazarda ülkenin ihracatta sahip olduğu mukayeseli üstünlüğü kaybedebileceği riski bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?
- 6) Geri dönen ürünlerin tekrar elden geçirilip seçilmek suretiyle işlenmesi söz konusu mudur? Bu bağlamda, izlenen prosedür ana hatlarıyla nedir? İç tüketimin(talebin) düşük olduğu bilinen ürünlerin tabi tutuldukları bu prosedürler sonrasında tekrar ihraç ürünü olarak değerlendirilmesi söz konusu mudur? Yasal mevzuat anlamında bu seçeneğin önünde bir bürokratik engel mevcut mudur?
- 7) Anılan sıkıntılar doğrultusunda, 5179 sayılı ilgili kanunun yerine geçmesi beklenen Veterinerlik Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun mevcut taslak metninden hareketle, bu yeni kanunun anılan sektörün kanayan yaralarına merhem olabileceği ve sektörde faaliyet göstermekte olan aktörlerin faaliyet alanını genişleteceği; onlara rahat nefes aldıracağı düşünülmekte midir? Bu konuda herhangi bir çalışma bakanlığınızın gündeminde midir?
- 8) Bu alanda mevzuat oluşturulurken ilgili sivil toplum örgütleri, Dış Ticaret Müsteşarlığı ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın Bakanlığınız ile görüş alışverişinde bulunması ve tespit edilen sorunlara yönelik çözümlerin ilgili kanun çalışmasını bir ortak uzlaşma metnine dönüştürülerek ortaya konması söz konusu mudur? Alana içkin böyle bütünlükçü; farklı kesimlerin çeşitlilik arz eden bakışlarını aynı potada eriten bir kavrayıştan bahsetmek mümkün müdür?